

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusaja number	89-25/291085
Otsuse kuupäev	05.05.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	Osaühingu ARUNA-EHITUS vaidlustus Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalameti riigihankes „Siselinna kalmistu piirdemüüri ja väravaehitise restaureerimine ja osaline rekonstrueerimine“ (viitenumber 291085) hankija 02.04.2025 otsusele lükata osaühingu ARUNA-EHITUS pakkumus tagasi
Menetlusosalised	Vaidlustaja, osaühing ARUNA-EHITUS, esindaja Tuulikki Laesson Hankija, Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet, esindaja Andres Aas
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 4 ja RHS § 198 lg 3 alusel

1. Jätta Osaühingu ARUNA-EHITUS vaidlustus Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalameti riigihankes „Siselinna kalmistu piirdemüüri ja väravaehitise restaureerimine ja osaline rekonstrueerimine“ (viitenumber 291085) rahuldamata.
2. Jätta Osaühingu ARUNA-EHITUS vaidlustusmenetluse kulud tema enda kanda.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 25.02.2025 avaldas Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet (edaspidi ka Hankija) lihthankemenetlusega riigihanke „Siselinna kalmistu piirdemüüri ja väravaehitise restaureerimine ja osaline rekonstrueerimine“ (viitenumber 291085) (edaspidi Lihthange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks teised riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD), sh Vastavustingimused.

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks, 13.03.2025, esitas pakkumuse osaühing ARUNA-EHITUS.

2. 02.04.2025 käskkirjaga nr 4-1/53 „Lihthankes „Siselinna kalmistu piirdemüüri ja väravaehitise restaureerimine ja osaline rekonstrueerimine“ (viitenumber 291085) ainsa pakkumuse tagasilükkamine“ (edaspidi Käskkiri) lükkas Hankija osaühingu ARUNA-EHITUS pakkumuse tagasi.

3. 03.04.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) osaühingu ARUNA-EHITUS (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsusele lükata osaühingu ARUNA-EHITUS pakkumus tagasi.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 10.04.2025 kirjaga nr 12.2-10/89 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 15.04.2025 ja neile vastamiseks 21.04.2025. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad ja menetluskulude nimekirja Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks täiendavaid seisukohti ei esitatud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **osaühing ARUNA-EHITUS**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Lihthankes esitas ainsa pakkujana pakkumuse Vaidlustaja. 02.04.2025 otsusega lükkas Hankija Vaidlustaja pakkumus tagasi põhjendusega, et Vaidlustaja on kasutanud kululoendis 0-euro maksumusega ühikhinda, kuid RHAD-is on tingimus: *0 või negatiivse väärtusega maksumusi ei ole lubatud kasutada ja sellised pakkumused loeb hankija mittevastavaks ja lükkab tagasi.*

Hankija on rakendanud RHAD-is sätestatud tingimusi põhjendamatult rangelt, samuti ei ole Hankija arvestanud Lihthanke eripärasid ning RHAD-i osaks oleva kululoendi positsiooni sisu.

5.2. RHS § 125 lg 5 kohaselt järgib hankija lihthankemenetluse läbiviimisel RHS-i 1. peatükis ning §-des 77, 81 ja 82 sätestatud. Hankija kohaldab lihthankemenetluse läbiviimisel RHS §-ides 85, 110–112, 114–117 ja 119 sätestatud, kui riigihanke alusdokumentides ei ole sätestatud teisiti. Vastavustingimuste p-is „Pakkumuse maksumus“ on Hankija näinud ette järgmised tingimused: *Pakkumuse maksumus tuleb esitada töölehel „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ toodud struktuuri kohaselt. Pakkumus peab sisaldama ühikuhindasid eurodes ilma käibemaksuta (2 kohta pärast koma) ning vastama RHAD-i lisas 2 toodud kululoendi vormile. Lisa 2 iga rida peab olema täidetud, selles ei ole lubatud teha muudatusi ega lisada tingimusi. Lisas 2 ei tohi olla täitmata kohti. 0 või negatiivse väärtusega maksumusi ei ole lubatud kasutada ja sellised pakkumused loeb hankija mittevastavaks ja lükkab tagasi.*

5.3. Vaidlustaja esitas pakkumuses lisale 2 vastava kululoendi, mille positsioonis nr 18 „Eemaldatud betoonkatete taastamine maapinnal“ on Vaidlustaja ühikhinnana märkinud „0“, mis on kaasa toonud positsiooni nr 18 maksumuse 0,00 eurot.

Vaidlustaja käsitles positsiooni nr 18 „Eemaldatud betoonkatete taastamine
2 (7)

maapinnal“ pealkirjana järgnevalele positsioonidele (positsioonid nr 19-24), kuivõrd kõigi sellele järgnevate positsioonide alusel tehtavate tööde tulemus kokku on justnimelt eemaldatud betoonkatete taastamine maapinnal. Vaidlustaja mõistis kululoendit selliselt, et tegemist on täidete alapealkirjaga ning seetõttu märkis selle ühikhinnaks 0, kuna järgnevad 6 positsiooni (positsioonid nr 19-24) ongi kokku koondatult sama tegevus, mis positsioon nr 18. Seda tõendab ka RHAD-i osaks olnud kalmistu piirdemüüri ja värava restaureerimise põhiprojekt, sh seletuskiri ning asendiplaan.

Seletuskirja p-i 1.6.1 viimane lause on järgmine: *Kõnniteede taastamist vaata jooniselt AR-4-01 „Asendiplaan. Tehnovõrkude koondplaan. Asendiplaanil on tingmärkide all välja toodud eraldi tingmärk taastatav tänavasillutis (betoonkivid) ca 15m². Sellest saab üheselt järeldada, et tööde esemeks on tänavasillutise (betoonkivide) taastamine ca 15 m² ulatuses.*

Asendiplaani allosas on eraldi joonis, mille pealkiri on „BETOONKIVIST KATENDI TAASTAMINE“ ning seejärel on välja toodud järgnevate tööde loetelu:

Olemasolevate betoonkivide tagasipaigaldus

Paigaldada liiv max 50mm

Paekild FR 4/32 alus 40MPa, 150mm

Keskliivast kiht tih.tegur 0,98

Liivapinnast täide tihendustegur 0,95

Maasse süvistatavate valgustite alustäide killustikust.

Asendiplaanil välja toodud katendi taastamiseks vajalike tööde loetelu kattub täielikult kululoendi positsioonidel nr 19 kuni nr 24 välja toodud positsioonide nimetusega. Samamoodi kattub positsiooni nr 18 nimetus „Eemaldatud betoonkatete taastamine maapinnal“ oma sisult asendiplaanil esitatud joonise pealkirjaga „BETOONKIVIST KATENDI TAASTAMINE“. RHAD-i osaks olev asendiplaan tõendab, et Vaidlustaja mõistis kululoendis toodud positsioonide sisu õigesti, sh asjaolu, et positsiooni nr 18 nimetus on n.ö üldine pealkiri sellele järgnevatele töödele. Mingeid teisi betoonkatteid, mida oleks tulnud samas mahus (12 m²) taastada, asendiplaan ette ei ole näinud.

Põhjendamatu ja ebaproportsionaalne on lükata Vaidlustaja pakkumus tagasi üksnes seetõttu, et Vaidlustaja ei täitnud oma sisult positsioonide nr 19-24 pealkirjaks oleva positsiooni nr 18 ühikhinda.

5.4. Vaidlustaja möönab, et RHAD-i vastavustingimuste all kajastatud lauset grammatiliselt tõlgendades on võimalik asuda seisukohale, et Vaidlustaja ei ole täielikult täitnud Vastavustingimustes toodud tingimusi, kuid on vajalik arvestada ka positsioonide, mille täitmist Hankija pakkujatelt nõudis, sisu ja eesmärgi. Seda Hankija teinud pole. Hankija ei ole Vastavustingimuste alapunkti „Pakkumuse maksumus“ p-is „Ettevõtjalt oodatavad vastused“ all toonud välja, et „0“ või negatiivse väärtusega maksumusi ei ole kasutatud ja sellised pakkumused loeb Hankija mittevastavaks ja lükkab tagasi (Raadionupp valikutega „Jah/Ei“). Samas on tingimus, et 0 või negatiivse väärtusega maksumust ei tohi kasutada, välja toodud teistes, Hankija poolt praegusel ajahetkel käimas olevates riigihangetes:

„Botaanikaia parkla ja ühenduste rajamine I etapp“ (viitenumber 291841) on vastavustingimuste samas alapunktis „Küsimused ettevõtjale“ all toodud sama tingimus ettevõtjale esitatava küsimusena: „0“ või negatiivse väärtusega pakkumusi ei ole kasutatud ja sellised pakkumused loeb hankija mittevastavaks ja lükkab tagasi (Raadionupp valikutega „Jah/Ei“). Riigihankes „Pirita rannaala pallimänguväljakute projekteerimine ja ehitamine“ (viitenumber 292521) on samuti vastavustingimuste p-i „Pakkumuse maksumus“ alapunktis „Küsimused ettevõtjale“ toodud välja sama tingimus ettevõtjale esitatava küsimusena: *pakkuja kinnitab, et „0“ või negatiivse väärtusega ühikhindasid ei ole kasutatud ja on teadlik, et sellised pakkumused loeb hankija mittevastavaks ja lükkab tagasi (Raadionupp valikutega „Jah/Ei“).*

Vaidlusaluses Lihthankes ei ole Hankija aga ettevõtjalt oodatava vastusena seda tingimust välja toonud. Seega on Hankija teadlikult soovinud vaidlusaluses hankes sisustada vastavustingimusi muul viisil, kui teistes sama hankija analoogsetes hangetes. Sellest saab Vaidlustaja hinnangul

koosmõjus asjaoluga, et positsioon nr 18 koosneb oma olemuselt sellele järgnenud positsioonides nr 19-24 töödest järeldada, et Hankija ei ole praegusel juhul näinud ette nn kaalutlusotsuseta pakkumuse tagasi lükkamist ning Hankija ei oleks seetõttu saanud õiguspäraselt lükata Vaidlustaja pakkumust nn automaatselt tagasi põhjusel, et Vaidlustaja on positsiooni nr 18 ühikhinnaks märkinud nulli.

5.5. Vaidlusaluses Lihthankes puudus Hankijal praktiline vajadus kululoendis nulli või negatiivse väärtusega maksumuste keelamiseks, sest sellise keelu eesmärgiks on eelkõige vältida hindamiskriteeriumidega manipuleerimist. Lihthankes on ainsaks hindamiskriteeriumiks madalaim hind, mis tähendab, et kululoendis null-väärtusega ühikhinna keelamine ei täidaks selle keelu eesmärki – pakkujatel ei oleks kuidagi võimalik hindamiskriteeriumidega manipuleerida. Ebaproportsionaalne on Hankija otsus lükata Vaidlustaja pakkumus tagasi üksnes seetõttu, et Vaidlustaja on ühe positsiooni – mis olemuselt on pealkiri järgnevatele positsioonidele – osas märkinud ühikhinnaks nulli.

5.6. Juhul, kui Vaidlustaja oleks kululoendi positsioonile nr 18 ühikhinnaks märkinud kas sama ühikhinna, mis positsioonile nr 19 või veelgi enam – kuna positsioon nr 18 kajastab kogumina kõiki positsioonides nr 19-24 kirjeldatud töid, siis kui Vaidlustaja oleks sisestanud positsiooni nr 18 ühikhinnaks kõikide alljärgnevate (nr 19-24) positsioonide ühikhinnad kokku, siis oleks pakkumuse maksumus kunstlikult suurenenud ning see ei ole kooskõlas mõistliku pakkuja käitumisviisiga. Sarnaselt ei oleks olnud põhjendatud hakata pakkumust kunstlikult sisustama selliselt, et igal juhul oleks positsiooni nr 18 ühikhinna lahtrisse midagi kirjutada, kuigi tegemist on alljärgnevate positsioonide kogumina. Vaidlustaja ei pidanud sellises olukorras põhjendatuks hakata pakkumust n.ö kunstlikult sisustama, vaid soovis Hankijale edasi anda positsioonis nr 18 kirjeldatud töö – milleks on positsioonides nr 19-24 tehtavad tööd – maksumust.

5.7. Hankija oleks RHS § 46 lg 4 alusel saanud küsida Vaidlustajalt täpsustust esitatud pakkumuse kohta, sh, miks on positsiooni nr 18 ühikhinnaks märgitud 0, millele vastates oleks Vaidlustaja saanud selgitada, et mõistis kooskõlas RHAD-i osaks oleva asendiplaaniga positsiooni nr 18 sellisena, et tegemist on pealkirjaga positsioonidele nr 19-24.

5.8. Vaidlustaja esitas pakkumuse pakkumuste esitamise päeva hommikul. Seetõttu ei olnud pakkumuse esitamise ja kululoendiga seonduva osas Vaidlustajal võimalik Hankijalt ka küsida teabevahetuse raames täpsustust, sest Hankija ei oleks ajaraamistikku arvestades jõudnud suure tõenäosusega Vaidlustaja küsimusele enne pakkumuste esitamise tähtaja saabumist vastata.

5.9. Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamine on ebaproportsionaalne, vastuolus RHS-i § 3 p-is 1 sätestatud üldpõhimõttega ning Hankija oleks pidanud andma Vaidlustajale võimaluse selgitada kululoendi täitmise aluseks olevaid asjaolusid või oleks Hankija pidanud sisustama kululoendit eesmärgipäraselt, arvestades sealjuures kululoendis välja toodud positsioonide sisu ja tegelikku olemust, mille korral oleks Hankija pidanud mõistma, et positsioon nr 18 koosneb positsioonides nr 19-24 toodud töödest ning seetõttu ei oleks positsiooni nr 18 osas olnud vajalik ühikhinda täita.

5.10. 15.04.2025 esitas Vaidlustaja täiendavad seisukohad.

5.10.1. Vaidlustaja ei vaidlusta tagantjärei vastavustingimusi. Vaidlustaja etteheide seisneb selles, et Hankija on ebaõigesti sisutanud enda vastavustingimuse eesmärki ning rakendanud vastavustingimust Vaidlustaja jaoks ebaproportsionaalselt raske tagajärgjega.

5.10.2. Vaidlustaja ei ole kululoendis ise kasutanud 0 väärtusega maksumust vaid kululoendi positsiooni nr 18 pealkirjaga „Eemaldatud betoonkatete taastamine maapinnal“ maksumuse

summa oli juba kululoendi blanketil „0,00“ ning sama summa jäi ka Vaidlustaja esitatud kululoendisse. Vaidlustaja pakkumus kogumina ei sisalda 0 ega negatiivse väärtusega maksumusi vaid Vaidlustaja pakkumuse maksumus oli kogusummas 143 614,40 eurot, millest täidete osa moodustab 3 960 eurot ning see sisaldab kõiki riigihanke esemeks olevate tööde teostamist seoses betoonkivist katendite taastamisega (positsioonid nr 19-24).

5.10.3. Seoses Hankija viitega, et pakkuja on pidanud kinnitama raadionupuga, et tema poolt esitatud pakkumus vastab kõikidele RHAD-is esitatud nõuetele, on oluline märkida, et vaidlustuskomisjoni praktikas on korduvalt leitud, et pakkuja üldine kinnitus riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele vastavuse kohta ei võta pakkujalt kohustust esitada riigihanke alusdokumentides sõnaselgelt nõutud dokument. Seega ei saa pakkuja üldine kinnitus RHAD-is esitatud tingimustele vastavuse kohta anda ka Hankijale täiendavat õigust rakendada vastavustingimust pakkujale ebasoodsalt.

5.8.4. Vastuses vaidlustusele ei ole Hankija ümber lükanud Vaidlustaja seisukohta selles osas, et Vaidlustaja mõistis kululoendis toodud positsioonide sisu õigesti, sh asjaolu, et positsiooni nr 18 nimetus on n.ö üldine pealkiri sellele järgnevatele töödele. Vaidlustuse sisu osas ei ole Hankija ühtegi vastuväidet esitanud ega selgitanud, mida on Hankija silmas pidanud kululoendi positsioonis nr 18.

6. Hankija, **Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet**, vaidleb vaidlustusele vastu ja palub jätta selle rahuldamata.

6.1. Hankija lähtub hanketingimuste koostamisel konkreetse hankega seotud asjaoludest ning seda on ka vaidlusaluse Lihthanke puhul tehtud. Hankija on seotud enda seatud tingimustega.

6.2. Vaidlus puudub asjaolus, et Lihthankes esines nõue, mille kohaselt: *0 või negatiivse väärtusega maksumusi ei ole lubatud kasutada ja sellised pakkumused loeb hankija mittevastavaks ja lükkab tagasi.*

Vaidlustaja on vaidlustuses avaldanud, et: *Vaidlustaja mõistis kululoendit selliselt, et tegemist on täidete alapealkirjaga ning seetõttu märkis selle ühikhinnaks 0, [---].* Vaidlustaja seisukohtadest tuleneb, et sisuliselt soovib Vaidlustaja vaidlustada tagantjärei vastavustingimust ning on nimetatud tingimust pidanud ebamõistlikuks ja on seda enda tegevusega konkreetset ignoreerinud. See ei ole aga lubatud. Vaidlusalune vastavustingimus oli pakkumuse esitamisel nii Vaidlustajale kui ka Hankijale täitmiseks kohustuslik ning Hankijal poleks olnud võimalik teistsugust otsust teha.

6.3. Isegi kui Hankija on varasemates riigihangetes nn *0 või negatiivse maksumuse* raadionupp eraldi välja toodud, siis on ta ikkagi pidanud vajutama raadionuppu pakkumuse esitamise tingimuses: *Kas ettevõtja saab kinnitada, et pakkumus vastab hanke alusdokumentides sätestatud tingimustele? (Raadionupp valikutega „Jah/Ei“).* Ka Vaidlustaja ise tunnistanud, et pole täitnud RHAD-i tingimusi. Vaidlustaja viited teistele riigihangetele tuleb jätta tähelepanuta.

6.4. Juhul, kui Vaidlustajal oli kahtlus tingimuste sisu osas, siis tulnuks enne pakkumuse koostamist küsida selgitusi. Isegi kui ka lugeda mõnda Hankija tegevust menetlusveaks, oleks lõpptulemus olnud siiski selline nagu on kajastatud Käskkirjas.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. Vaidlusalust riigihanget korraldatakse lihthankemenetlusena, millisel juhul määrab Hankija RHAD-is lihthankemenetluse korra ja järgib RHS §-s 125 sätestatud nõudeid (RHS § 125 lg 2).

Hankijal on kohustus järgida viidatud paragrahvis loetletud RHS-i sätteid.

Kuna vaidluse all on Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise kohta, siis Hankija kohaldab RHS §-is 114 sätestatud, kui RHAD-is ei ole sätestatud teisiti (RHS § 125 lg 5 teine lause). Hankija on kehtestanud asjasse puutuva pakkumuse tagasilükkamise aluse Vastavustingimuste p-is „Pakkumuse maksumus“, järgmises sõnastuses: *Pakkumuse maksumus tuleb esitada töölehel “Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad” toodud struktuuri kohaselt. Pakkumus peab sisaldama ühikuhindasid eurodes ilma käibemaksuta (2 kohta pärast koma) ning vastama RHAD-i lisa 2 toodud kululoendi vormile. Lisa 2 iga rida peab olema täidetud, selles ei ole lubatud teha muudatusi ega lisada tingimusi. Lisa 2 ei tohi olla täitmata kohti. 0 või negatiivse väärtusega maksumusi ei ole lubatud kasutada ja sellised pakkumused loeb hankija mittevastavaks ja lükkab tagasi.* [---].

8. Puudub vaidlus, et Vaidlustaja pakkumuses esitatud Lisa 2 Kululoend (edaspidi Kululoend) positsioonis 18 *Eemaldatud betoonkatete taastamine maapinnal* (edaspidi Positsioon 18) on Vaidlustaja märkinud veergu Ühikhind 0 ja veergu Summa ühikhinnana 0,00 (eurot).

Käskkirjaga lükkas Hankija Vaidlustaja pakkumuse tagasi, põhjendades oma otsust järgmiselt: [---] *pakkuja on kasutanud kululoendis 0 eurot maksumusega ühikhinda. Hankes on esitatud tingimus: „0 või negatiivse väärtusega maksumusi ei ole lubatud kasutada ja sellised pakkumused loeb hankija mittevastavaks ja lükkab tagasi“.*

9. Vaidlust ei saa olla selles, et Vaidlustaja on märkinud Kululoendi positsioonis ühikhinnaks 0. Vaidlustaja väitel ei ole Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamiseks õiguspärane, kuna Hankija on ebaõigesti sisustanud vastavustingimuse eesmärgi ning rakendanud vastavustingimust Vaidlustaja jaoks ebaproportsionaalselt raske tagajärjega.

Vaidlustuskomisjon Vaidlustaja seisukohaga ei nõustu.

9.1. Vaidlustaja väitel käsitles ta Positsiooni 18 pealkirjana järgnevatele positsioonidele 19-24. Vaidlustuskomisjoni hinnangul ei ole Vaidlustaja väide põhjendatud.

Vaadeldes tabelina antud Kululoendi struktuuri tervikuna on ilmne, et tööde n.ö alajaotiste nimetused (nt *Ettevalmistus ja lammutus, Kaeved* jt) on Hankija poolt toodud erinevalt positsioonidest, mille puhul tuli näidata ühikhind – nimetus on paksus trüki, real puudub number ning nimetusele järgnevad veerud on tühjad. Positsioonidele 18-24 eelneb alajaotise nimetus *Täited*, mis on järgnevatest positsioonidest eelkirjeldatud viisil eristatud. Samas on Positsioon 18 välja toodud nii nagu kõik teised positsioonid Kululoendis (nr - 18; Nimetus - *Eemaldatud betoonkatete taastamine maapinnal*; Ühik - m^2 ; Maht - 12; Ühikhind - (tühi); Summa - 0,00). Jääb arusaamatuks, miks pidas Vaidlustaja üht positsioonidest, mis oli Hankija koostatud Kululoendi vormil (vorm 2) välja toodud samal viisil, kui ülejäänud 103 positsiooni, pealkirjaks järgmistele positsioonidele. Kui Vaidlustajale ei olnud arusaadav, milliste tööde ühikhind tuli Positsioonis 18 näidata, oleks tal tulnud pöörduda selgituse saamiseks Hankija poole.

9.2. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustaja selgitusega, et kuna Vaidlustaja esitas pakkumuse pakkumuste esitamise päeva hommikul, polnud tal ajaliselt võimalik Hankijalt küsida teabevahetuse raames täpsustust Positsiooni 18 täitmise kohta.

Pakkumuse esitamise aeg ei oma Hankijalt selgituse küsimise juures mingit õiguslikku tähendust, sest pakkumuse esitamiseks pidid pakkujad (vajadusel) juba olema küsinud ja saanud Hankijalt vajalikud selgitused, et esitada RHAD-i nõuetele vastav pakkumus. Hankija on alustanud Lihthankega 25.02.2025 ning pakkumuste esitamise tähtpäev oli 13.03.2025. Seega oli hankemenetluses osalemisest huvitatud isikutel, sh Vaidlustajal, RHS-iga kooskõlas olev tähtaeg Hankijalt selgituste küsimiseks. Asjaolu, et sellele hetkel, kui Vaidlustaja hakkas oma pakkumust koostama/esitama, ei olnud tal enam võimalik selgitusi küsida (Hankija poleks jõudnud sellele vastata), ei anna talle õigust esitada Kululoendit kuidagi teistmoodi, kui seda on Vastavustingimustes nõudnud Hankija.

9.3. Hankija ei ole vastuses vaidlustusele selgitanud, millis(t)e töö(de) maksumus oleks pakkujatel tulnud Positsioonis 18 välja tuua. Vaidlustaja arvates tuleneb RHAD-i osaks oleva kalmistu piirdemüüri ja värava restaureerimise põhiprojekti seletuskirjast ja asendiplaanist (eelkõige asendiplaani allosas olevast joonisest „BETOONKIVIST KATENDI TAASTAMINE“), et Vaidlustaja mõistis õigesti, et Positsiooni 18 nimetus on n.ö üldine pealkiri järgmistele töödele (vt käesoleva otsuse p 5.3).

Vaidlustuskomisjoni arvates ei võimalda Vaidlustaja viidatud projektdokumendid üheselt kinnitada Vaidlustaja väite õigsust.

Vaidlustaja väitel on asendiplaanil tingmärkide all välja toodud eraldi tingmärk *taastatav tänavasillutus (betoonkivid) ca 15 m²*, millest Vaidlustaja järeldab, et tööde esemeks on tänavasillutuse (betoonkivide) taastamine ca 15 m² ulatuses. Vaidlustuskomisjon juhib tähelepanu, et Positsioonis 18 on eemaldatud betoonkatete maapinnal taastamise mahuks määratud mitte 15 m² vaid 12 m².

Samuti väidab Vaidlustaja, et asendiplaani eraldi jooniselt „BETOONKIVIST KATENDI TAASTAMINE“ nähtub, et asendiplaanil välja toodud katendi taastamiseks vajalike tööde loetelu kattub täielikult kululoendi positsioonidel 19- 24 välja toodud positsioonide nimetusega. See ei ole õige. Joonisel „BETOONKIVIST KATENDI TAASTAMINE“ toodud loetlust puudub Kululoendi positsioon 24 *Maasse süvistatavate valgustite alustäide killustikust*.

9.4. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et asjasse ei puutu, et Hankija on Lihthankemenetluses kehtestanud vastavustingimuse, mille kohaselt Hankija lükkab tagasi pakkumuse, mille puhul Kululoendis on esitatud 0 või negatiivse väärtusega maksumus (vt käesoleva otsuse p 8), teistsuguses sõnastuses, kui on seda teinud teistes riigihangetes. Vaidlustuskomisjoni ja kohtupraktikas on pikaajaline seisukoht, et iga riigihanget tuleb käsitleda eraldi, mistõttu tuleb jätta tähelepanuta Vaidlustaja viited teistele riigihangetele.

Vaidlustuskomisjoni hinnangul sätestab vaidlusalune vastavustingimus üheselt mõistetavalt, et 0 või negatiivse väärtusega maksumusi ei ole lubatud kasutada ja sellised pakkumused loeb Hankija mittevastavaks ja lükkab tagasi. Tingimus on sõnastatud selgelt ja sellest pidi ka Vaidlustaja pakkumuse esitamisel aru saama.

10. Eeltoodud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Vaidlustaja pakkumuses esitatud Kululoendi Positsiooni 18 puhul esines mittevastavus Vastavustingimuste p-is „Pakkumuse maksumus“ toodud keelule esitada 0 või negatiivse väärtusega maksumusi. Mittevastavus on pakkumusest selgelt tuvastatav ja pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva polnud see enam kõrvaldatav, mistõttu Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise kohta on kooskõlas Vastavustingimustega ning RHS § 3 p-idega 1 ja 2, ning alus selle kehtetuks tunnistamiseks puudub.

11. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 3.

Hankija ei taotlenud kulude väljamõistmist.

Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Taivo Kivistik